

Va de referèndums

Segons el diccionari, un referèndum és la "votació directa del poble per a aprovar o no una decisió política d'especial transcendència". Una cosa seriosa, doncs, un referèndum. Però justament perquè és seriosa i l'hem de prendre a consciència, oi que em permetreu que en parli amb una mica d'ironia? Ironia, no pas sobre el contingut de la consulta que ens deuran fer ben aviat –l'aprovació o no del nou Estatut d'autonomia, que és prou important–, sinó sobre els referèndums en si.

D'antuvi, pot semblar que és una cosa ben pròpiament democràtica, perquè es consulta el poble (demos) –o almenys la part del poble que constitueix el cens electoral– sobre una qüestió transcendent per al mateix poble. Però tot seguit ens ve al cap una pregunta: per què només podem dir sí o no? Si almenys ens donessin a escollir entre quatre o cinc textos diferents... O bé haguéssim participat en l'elaboració del text que ens proposen... De fet, és clar, l'han elaborat algunes de les persones que el poble, també per votació, ha elegit com a representants seus. Si una gran majoria d'aquests representants l'ha aprovat, per què cal encara un referèndum? Això precisament, si més no, el distingeix dels referèndums a què són aficionades les dictadures, que et fan dir sí o no –i sempre guanya el sí– d'un text elaborat pels delegats del dictador. De tota manera, la recança queda. Si a més a més hi hem de dir la nostra, no podríem dir sí, però –un sí amb condicions–? O bé dir sí o no per parts?

Perquè no es tracta pas d'una cosa tan simple com triar, en un municipi, entre fer un pont o no fer-lo, per exemple. Es tracta d'un articulats complex que cadascun dels ciutadans hauria d'haver llegit i meditat. Si n'és capaç. I si no, refiant-se del parer de persones pròximes que li mereixin prou confiança; o de resums solvents de la premsa. En les mateixes condicions, havent-lo llegit o no, havent-lo entès més o menys, haurà de votar el vull o no el vull, sense cap altre matís. Fins a quin punt, doncs, és democràticament necessari un referèndum?

I un arriba a pensar si en el fons no deu ser un sub-

terfugi per quedar bé. Ja sabem que la democràcia parlamentària no és perfecta; que és, com diuen, el menys dolent dels sistemes polítics. També sabem que molt sovint, aquí i arreu se suposa, però aquí segur, la democràcia es converteix en partitocràcia. Sabem, i els polítics ho saben, que no representen ben bé el poble, sinó la part de poble que els coneix, pel que proclamen i millor pel que practiquen. I que de tot allò que han decidit els en podrien demanar compltes. Bé, doncs –es diuen–, posem-ho a referèndum. Així el dia de demà podran dir al poble que ho va aprovar o que ho va rebutjar.

A casa nostra, i en el cas concret que ens faran votar, el del nou estatut d'autonomia, la cosa encara és més complicada, perquè hi participen també els que tenen la paella pel mànec, és a dir l'Estat espanyol. Per a l'Estatut de Catalunya del temps de la República, anomenat de Núria, el poble català va aprovar per una gran majoria, l'agost de 1931, el text proposat pels parlamentaris catalans, que tenia cara i ulls. Després va passar a les Corts de Madrid i en va sortir aprovat, però ben mutilat, el setembre de 1932. (Poc abans hi havia hagut un cop d'estat militar, fracassat). Quan nosaltres vam aprovar per referèndum l'encara vigent de 1979, sabíem que, en aquells moments, o aquest o cap. Ara, el nou estatut que ens presentaran no és pas l'aprovat per consens –i per tant ja aigualit– pel 90 per cent del Parlament de Catalunya, sinó el que resulti després de les retallades que hi faran les Corts espanyoles. (Poc abans hi ha hagut amenaces d'uns militars i una campanya infame de polítics i mediàtics contra Catalunya). Quin text en resultarà?

I caldrà dir, com a tots el referèndums, o sí o no. O abstenir-se'n, que és el pitjor que es pot fer al meu parer, malgrat les reserves que he posat a tots els referèndums. Perquè és, de fet, renunciar a ser una part d'aquest poble que, en una mesura petita –la d'un referèndum–, por participar en les "decisiones polítiques d'especial transcendència".

Joan Ruiz i Calonja

- Pintures
- Jardineria
- Parament
- Bricolatge

Casa Poma - Ctra. St. Feliu, s/n.
Tel. 93 844 80 60 - SANTA EULÀLIA DE RONÇANA
ferreteriapoma@telefonica.net

